

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๘/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ประธานวุฒิสภา ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็น เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.)

ข้อเท็จจริง

ด้วยนายอมร อมรรัตนานนท์ ได้มีหนังสือถึงประธานวุฒิสภา โดยร้องเรียนว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (กรรมการ ป.ป.ช.) จำนวน ๓ คน คือ นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา มีชื่อเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน บริษัท ซึ่งเป็นการกระทำอันฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย และเป็นการกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ประธานวุฒิสภาได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการบริหารและการยุติธรรม วุฒิสภา เพื่อพิจารณาศึกษาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาของประธานวุฒิสภา ซึ่งปรากฏผลดังนี้

๑. นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม

๑.๑ ในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเลือกนายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๑.๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือรับรอง ของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ปรากฏว่านายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม มีชื่อเป็นหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบ ของห้างหุ้นส่วนจำกัด พิชญการโยธา แต่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าว

๒. พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์

๒.๑ ในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเลือกพลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

LIRT

๒.๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือรับรอง ของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร ทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ มีชื่อปรากฏเป็นกรรมการบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด

๒.๓ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ได้แสดงสำเนาหลักฐานหนังสือลาออกจากบริษัท ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และต่อมาเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๔ ได้ไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กระทรวงพาณิชย์ ออกจากการเป็นกรรมการของบริษัทดังกล่าว ซึ่งเป็นการจดทะเบียนในภายหลังและเกิน ๑ นับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา

๓. คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

๓.๑ ในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเลือกคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๓.๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือรับรอง ของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร ทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา มีชื่อปรากฏเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด

๓.๓ คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือมาแสดงการจากตำแหน่งกรรมการของบริษัท วงศ์อมร จำกัด คงมีหนังสือจากคุณหญิงวนิดา พูนกรรมการบริษัทดังกล่าวอีกคนหนึ่ง มีหนังสือรับรองว่า คุณหญิงปรีญา ฯ ได้แสดงเจตนาลาออก เป็นกรรมการบริษัทแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ ได้ไปดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทดังกล่าว ซึ่งวันที่ดำเนินการจดทะเบียนเพื่อเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัททางทะเบียนนั้นได้กระทำในภายหลัง และเกิน ๑๕ วันนับแต่วันได้จากวุฒิสภา

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ วรรคสอง และวรรคสอง บัญญัติว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงตามคำแนะนำของวุฒิสภา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่มิคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖”

LIRT

คำขอให้พิจารณาวินิจฉัย

จากการพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้วเห็นว่าในกรณีของนายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ไม่น่าจะต้องด้วยมาตรา ๒๕๘ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่คงประเด็นปัญหาที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีพลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ที่ได้แสดงสำเนาหลักฐานหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด โดยไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนเพื่อเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ภายใน ๑๕ วันนับจากวันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา แต่ได้ไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อออกจากทะเบียนเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ กรณีจะถือว่ามีผลเป็นการลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัทดังกล่าวตามนัยมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ ตามประเด็นที่ ๑ หากฟังได้ว่า พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ได้กระทำการฝ่าฝืน มาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฯ ประกอบด้วย มาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และต่อมาพลโท สวัสดิ์ ฯ และหรือบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ได้ไปดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยไม่ปรากฏชื่อพลโท สวัสดิ์ ฯ เป็นกรรมการของบริษัททางทะเบียนดังกล่าว แต่ได้กระทำในภายหลังซึ่งเกิน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา กรณีจะถือว่าพลโท สวัสดิ์ ฯ ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาก่อน หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ กรณีของคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ที่ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือแสดงการลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัท วงศ์อมร จำกัด ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา เพียงแต่ได้อ้างว่าได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทดังกล่าวแล้ว และต่อมาบริษัทดังกล่าวได้ไปดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยไม่ปรากฏชื่อ คุณหญิงปรีญา ฯ เป็นกรรมการบริษัท แต่ได้กระทำในภายหลัง ซึ่งเกิน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา กรณีจะถือว่าคุณหญิงปรีญา ฯ ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาก่อน หรือไม่

ประเด็นที่ ๔ หากฟังได้ว่ากรรมการทั้ง ๒ คนคือ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจ คุณหญิงปรีชา เกษมสันต์ ณ อยุธยา หรือคนใดคนหนึ่งใน ๒ คนนี้ กระทำการเป็นก มาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุท ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตั้งแต่เริ่มแรกแล้ว องค์ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีความถูกต้องสมบุ มาตรา ๒๕๗ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประ มาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามก พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่เพียงใด และหากฟังได้ว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปร การทุจริตแห่งชาติไม่ถูกต้องสมบูรณ์มาตั้งแต่ต้น การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีความถูกต้องชอบธรรมตามร หรือไม่เพียงใด

ประธานวุฒิสภาในฐานะทำหน้าที่ประธานรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ๖ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าว เป็นปัญหาสำคัญเกี่ยวกับ ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์ กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงขอส่งเรื่องพร้อมความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและวินิจฉัย บรรทัดฐานต่อไป

ประเด็นการพิจารณาเบื้องต้น

มีประเด็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้ดำเนินการต่อไป ตามข้อกำหนดศาลรัฐ ว่าจะด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องนี้เป็นกรณีที่ผู้ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาตั้งประเด็นว่าได้ปรากฏ ว่า กรรมการ ป.ป.ช. ๒ คน คือ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และคุณหญิงปรีชา เกษมสันต์ ณ อยุธยา หรือคนใดคนหนึ่งใน ๒ คนนี้ กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๒๕๘ (มาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ของรัฐธรรมนูญประกอบมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติประกอบร ว่าจะด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตั้งแต่เริ่มแรก จึงมีปัญหาว่าง ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะมีความถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ ตามกฎหมายระบุไว้ชัดเจนว่า หากผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ลาออกจากตำแหน่งในห

LIRT

หรือบริษัทภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือก ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกให้เป็นกรรมการ ป.ป.ช หากปรากฏข้อเท็จจริงดังที่กล่าวอ้างในคำร้อง ก็จะทำให้เกิดปัญหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง ๒ คน หรือคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติอันเป็นเหตุให้พ้นจากการเป็นกรรมการ ป.ป.ช. มาแต่ต้น กรณีจึงถือได้ว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญ เห็นควรที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

จึงรับไว้ดำเนินการ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ฯ ข้อ ๑๐

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๖๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๒๕๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง และขอให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของวุฒิสภาให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๓๐๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดรัวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน และให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกกล่าวหา จะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนี้มิได้จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

LIRT

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ.ร.บ. มาตรา ๗ การสรรหาและการคัดเลือกกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือเจ็ดคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน และให้คณะกรรมการมีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบแปดคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา เสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุที่การเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการเสนอชื่อต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติเลือกบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อตาม (๑) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ ให้บุคคลซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ ผู้ได้รับเลือกที่ได้คะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภามีอำนาจให้นำรายชื่อของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อที่เหลืออยู่ทั้งหมดมาให้สมาชิกวุฒิสภาลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่งต่อเนื่องกันไป และในกรณีนี้ ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงไปจนครบจำนวนเป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้เลือกเกินกำหนดให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก

ให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการตาม (๒) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการตามมาตรา ๑๑ ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการต้อง

- (๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ
- (๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด
- (๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

LIRT

เมื่อวุฒิสภาเลือกบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนี้ ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนเลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกให้เป็นกรรมการ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับ

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๒ กรรมการพ้นจากตำแหน่งนี้

- (๑) ตาย
- (๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐
- (๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑
- (๖) วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖
- (๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้และให้ถือว่าคณะกรรมการป.ป.ช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๔ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเป็นจำนวนสองเท่าของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งต่อประธานวุฒิสภา

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมของรัฐสภา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา

มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง และขอให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของวุฒิสภาให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

คำชี้แจงของผู้ถูกร้อง

พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ชี้แจงดังนี้

ข้อ ๑ ตามที่ประธานวุฒิสภา ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาส่งคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๖ โดยมีประเด็นปัญหาขอให้พิจารณาวินิจฉัยที่ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณี พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ที่ได้แสดงสำเนาหลักฐาน บับลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ลาออกจากการเป็นกรรมการของ บริษัท เดอะ เบสท์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด โดยไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนเพื่อเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนต่อนายทะเบียน บริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ภายใน ๑๕ วันนับแต่เลือกจากวุฒิสภา แต่ได้ไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อออกจากทะเบียนเมื่อวันที่ ๔ มกราคม กรณีจะถือว่ามีผลเป็นการลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ดังกล่าว ตามนัยมาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. หรือไม

ประเด็นที่ ๒ ตามประเด็นที่ ๑ หากฟังได้ว่า พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ การฝ่าฝืน มาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และต่อมา พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ บริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ได้ไปดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยไม่ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ เป็นกรรมการของบริษัททางทะเบียนดังกล่าว แต่ได้กระทำภายหลังซึ่งเกิน นับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา กรณีจะถือว่า พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาก่อน หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ หากฟังได้ว่า พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ กระทำการเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตั้งแต่เริ่มแรกแล้ว องค์ประกอบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามมาตรา ๑๕๔

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่ เพียงใด และหากพีได้ว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ถูกต้องสมบูรณ์มาตั้งแต่ดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายหรือไม่เพียงใด นั้น

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงในประเด็นที่ ๑ ดังนี้

๒.๑ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แสดงเจตนาลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ด้วยการทำหนังสือลาออก ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ยื่นต่อ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ จุละจาริตต์ กรรมการบริษัทผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจแต่เพียงผู้เดียว เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ จุละจาริตต์ ได้รับทราบการแสดงเจตนาลาออกของผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ด้วยการเขียนข้อความว่า “ทราบ” และลงลายมือชื่อของตนพร้อมตำแหน่ง ประธานกรรมการบริษัท ฯ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ท้ายหนังสือลาออกของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท และได้เป็นกรรมการบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ แล้ว และนับแต่นั้นมาผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่เคยเข้าไปบริหาร หรือจัดการในกิจการของบริษัท ฯ ไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการใดๆ ของบริษัท ฯ ไม่เคยเข้าร่วมประชุม ออกคำสั่ง หรือกระทำการใดอันเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจของบริษัทแต่อย่างใด ส่วนเรื่องการจัดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายชื่อกรรมการบริษัท ฯ นั้น เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทแล้ว ก็ไม่มีสิทธิหรืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะเข้าไปขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้ คงเป็นอำนาจหน้าที่ของ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ จุละจาริตต์ กรรมการบริษัทผู้มีอำนาจในการทำการแทนบริษัท ฯ เท่านั้นที่จะไปจดทะเบียนแก้ไขรายชื่อกรรมการบริษัท ให้ตรงกับความเป็นจริงโดยลงชื่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ออกจากทะเบียนได้

๒.๒ เมื่อปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน ได้ตรวจสอบเอกสารทางทะเบียนที่กระทรวงพาณิชย์ พบว่าทางบริษัท ฯ ยังมีได้ดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทตามหนังสือลาออก จึงได้ติดต่อสอบถาม พลเอก เอี่ยมศักดิ์ จุละจาริตต์ กรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท ฯ ได้ทราบว่า เนื่องจากบริษัทไม่เคยประกอบกิจการใดๆ ตลอดมาตั้งแต่จดทะเบียนตั้งบริษัท ฯ จนทุกวันนี้ บริษัท ฯ ไม่มีการจ้างพนักงานประจำแม้แต่คนเดียว จึงทำให้หลังสิ้นที่จะต้องไปลงชื่อออกจากทะเบียน

จึงขอให้ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ ฯ ดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทให้ตรงตามคว
ปรากฏว่าบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนีเคชั่น จำกัด ได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลง
โดยถอนชื่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ออกจากรายชื่อกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๔

๒.๓ กรณีของผู้ถูกร้องที่ ๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๔๔
๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาขอให้ศาลรั
วินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีสิบคนสิ้นสุดลงเฉพาะตัวกรณีดำรงตำแหน่งในห
และบริษัทหรือไม่ โดยศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้ว

๒.๔ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ วรรค
บัญญัติรับหลักการของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ (๓) โดยบัญญัติว่า “ในกรณีที่.....
เลือกบุคคลตาม.... (๓)ผู้ได้รับเลือก จะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อคนได้ลาออกจ
บุคคลตาม.... (๓)” แสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนว่า ประสงค์เพีย
ดำรงตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา ลา
เป็นกรรมการบริษัทตามความเป็นจริงเท่านั้นก็พอแล้ว เพราะเมื่อลาออกแล้วก็ย่อมไม่มีประโยชน์
ที่จะมาขัดกับประโยชน์ส่วนรวม สอดคล้องกับหลักการที่กล่าวไว้ในข้อ ๒.๓ โดยคำนึงถึงคว
มากกว่าหลักฐานทางทะเบียนเพราะหลักฐานทางทะเบียนนั้นอาจจะไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ไ

๒.๕ จากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามข้อ ๒.๑ ข้อ ๒.๒ และคำวิ
ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ตามข้อ ๒.๓ รวมทั้ง
ดังกล่าวแล้ว ณ วันที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปร
แห่งชาติจากที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๒ และได้มีพระบรมราชโองการไป
แต่งตั้งให้เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน
เป็นต้นไปนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้เป็นกรรมการ บริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนีเค
เพราะได้ลาออกตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ แล้ว ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนที่จะ
เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติถึงสองปี จึงมิได้กระทำการฝ่าฝืนมาต
วรรคท้าย ประกอบด้วยมาตรา ๒๕๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปร
มาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจาร
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ แต่อย่างใด

LIRT

ข้อ ๓ สำหรับคำชี้แจงในประเด็นที่ ๒ และประเด็นที่ ๓ นั้น เมื่อปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ประกอบด้วยมาตรา ๒๕๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ตามที่ได้ชี้แจงไว้ในประเด็นที่ ๑ ตามข้อ ๒ แล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นที่ ๒ และประเด็นที่ ๓ อีก

เพราะฉะนั้น ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ดังนี้

ข้อ ๑ กรณีการแสดงเจตนาลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ตามสำเนาหนังสือลาออกของผู้ถูกร้องที่ ๑ ฉบับลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ โดยยังมีได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ก่อนนั้น มีผลเป็นการลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทดังกล่าว โดยชอบด้วยกฎหมายตามนัยมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ประกอบด้วยมาตรา ๒๕๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และการได้รับเลือกให้เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ชี้แจงดังนี้

ข้อ ๑ ตามที่ประธานวุฒิสภา ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ส่งคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๖ โดยมีประเด็นปัญหาขอให้พิจารณาวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องที่ ๒ ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ ผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือแสดงการลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา เพียงแต่ได้อ้างว่าได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทดังกล่าวแล้ว และต่อมา บริษัทดังกล่าวได้ดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นกรรมการบริษัท แต่ได้กระทำ

ในภายหลังซึ่งเกิน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา กรณีจะถือว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ใ
ให้เป็นกรรมการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาก่อน หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ หากฟังได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ กระทำการเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๒๕๗
และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประ
มาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยก
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตั้งแต่แรกเริ่มแล้ว องค์ประกอบของคณะกรรมการ
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามมาตรา ๒๕๗ วรรคแรก ของร
แห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖ หรือไม่ เพียงใด และหากฟังได้ว่าองค์ประกอบของคณะ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ถูกต้องสมบูรณ์มาตั้งแต่ต้น การปฏิบัติหน้าที่ของคณะ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะมีความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายหรือไม่เพื่

ประเด็นที่ ๓ นายประยุทธ์ มหากิจศิริ และพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
ในเรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๕๔ และ ที่ ๖/๒๕๕๔ ตามลำดับ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและ
การทุจริตแห่งชาติ ได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอา
มาตรา ๒๕๕ ได้ต่อสู้ว่ามติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ว่า ผู้ถูก
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง
ให้ทราบเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นลูกจ้างและกรรมการของบริษัท เกษ
จำกัด อยู่ในขณะที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำรงตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ถือว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่เคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่ง
องค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงไม่ครบตามที่กำ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง และ/หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
มีบุคคลที่พ้นจากตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว เข้าร่วม
มิติตัว ซึ่งส่งผลให้มติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นม
ด้วยกฎหมาย และจะนำมติดังกล่าวมาร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไม่ได้ ซึ่งเป็นประ
ของเรื่องพิจารณานี้

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงดังนี้

๒.๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมวุฒิสภาได้เลือกให้ดำรง
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจึงได้มีหนังสือ

ที่ สว ๐๐๐๘/ว ๘๔๔ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ทราบและแจ้งด้วยว่าโดยบทบัญญัติ มาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมาตรา ๒๕๗ วรรคสาม ให้นำมาใช้บังคับกับการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยอนุโลมนั้น กำหนดให้ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อตนได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนเลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๔) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือก จึงขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาในการนำทูลเกล้า ฯ ถวาย เพื่อทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งต่อไป

๒.๒ ขณะนั้นผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นกรรมการในบริษัทต่างๆ จำนวน ๓ บริษัท ได้แก่ บริษัท อมรเกษม จำกัด บริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด และบริษัท วงศ์อมร จำกัด

๒.๓ เมื่อทราบเรื่องคุณสมบัติของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามข้อ ๒.๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ก็เขียนหนังสือลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัททั้งสามทันทีในวันเดียวกัน โดยมีข้อเท็จจริงเป็นรายบริษัทดังนี้

๒.๓.๑ บริษัท อมรเกษม จำกัด ได้มีการขอตระเบียบเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ถอนชื่อออกจากกรรมการบริษัท อมรเกษม จำกัด ซึ่งนายทะเบียนได้รับการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียนให้ และได้ออกหนังสือรับรองให้เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นกรรมการของบริษัท อมรเกษม จำกัด แต่อย่างใด และการลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท อมรเกษม จำกัด อยู่ในช่วงเวลา ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากที่ประชุมวุฒิสภา ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒

๒.๓.๒ บริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด ได้มีการขอตระเบียบเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ถอนชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ออกจากกรรมการบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด ซึ่งนายทะเบียนได้รับการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียนให้ และได้ออกหนังสือรับรองให้เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นกรรมการของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด แต่อย่างใด และการลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด อยู่ในช่วงเวลา ๑๕ วันนับแต่วันที่ ได้รับเลือกจากที่ประชุมวุฒิสภาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในคราวการประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒

ส่วนกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ลงชื่อผู้ทำบัญชีของบริษัท เกษม จำกัด ในสำเนาเอกสารแบบนำส่งงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุน (แบบ ส.บช.๓) และในฐานะบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด ในงบดุล งบกำไรขาดทุนและกำไรสะสม ซึ่งเป็นงบดุลของบริษัท เกษม จำกัด ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งนายประยุทธ มหากิจศิริ และพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ในเรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๔๔ และที่ ๖/๒๕๔๔ ตามลำดับ ถือว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ยังคงเป็น และเป็นลูกจ้างของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด อยู่หลังวันที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็น ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้น ขอชี้แจงข้อเท็จจริงดังนี้

การลงชื่อในฐานะผู้ทำบัญชีของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด นั้น มิได้เป็นลูกจ้างของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด แต่อย่างใดทั้งสิ้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ สำเร็จการศึกษาป และปริญญาโทด้านเกษตรศาสตร์ ไม่มีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ไม่เคยทำบัญชี และเ ้จัดทำบัญชีและรับรองบัญชีของบริษัทฯ ได้ อีกทั้งไม่เคยได้รับค่าจ้างและไม่เคยเป็นลูกจ้างข เกษมวนารมย์ จำกัด แต่อย่างใดทั้งสิ้น การลงนามไปดังกล่าวเป็นการรับรองงบดุลและบัญชีกำไร ้ในรอบปีตามแบบเท่านั้น และได้ลงนามในเอกสารดังกล่าวมาหลายปีแล้ว ก่อนลาออกจา ้กรรมการบริษัทฯ

ในงบดุลปี ๒๕๔๒ ซึ่งอยู่ระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๔๒ ถึงเดือน ๒๕๔๒ ทางผู้ทำบัญชีก็ได้นำมาให้ลงชื่อเช่นเดิม ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้แจ้งว่าได้ลาออกจา ้กรรมการบริษัทแล้วตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๔๒ แต่ได้รับคำชี้แจงว่าเป็นช่วงคาบเกี่ยวกัน เพราะเป็น ้ของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด อยู่ในงบดุลปี ๒๕๔๒ ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๔๑ ้ต้นเดือนเมษายน ๒๕๔๒ ซึ่งสามารถรับรองงบดุลได้ จึงได้ลงชื่อให้ไป ซึ่งการลงนามดังกล่าว ้ทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นลูกจ้างของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด เพราะไม่เคยได้รับค่าจ้าง ้เป็นลูกจ้างหรือรับค่าตอบแทนอื่นใดจากบริษัทเลย

การลงชื่อในฐานะกรรมการบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด คู่กับคุณห ้พุนศิริวงศ์ ในเอกสารงบดุลปี ๒๕๔๒ ก็เช่นเดียวกัน เนื่องจากได้รับแจ้งว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็น ้ของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๔๑ ถึงต้นเดือนเมษายน ้ซึ่งคาบเกี่ยวกันจึงได้ลงชื่อให้ไป การลงชื่อดังกล่าวมิได้ทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ กลับมามีฐานะเป็น ้ของบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด อีกครั้งแต่อย่างใด เพราะได้มีการจดทะเบียนถอนชื่อออก ้เป็นกรรมการบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด แล้ว ตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๔๑

๒.๓.๓ บริษัท วงศ์อมร จำกัด ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้เขียนหนังสือลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด พร้อมๆ กันกับลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท อมรเกษ จำกัด และบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด บริษัท วงศ์อมร จำกัด เป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน(ดีกแลว) ของคุณหญิงวนิดา พุนศิริวงศ์ ซึ่งเป็นน้องสาวของผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่เคยเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือจัดการบริษัทนี้แต่อย่างใด ดังนั้น การลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงแจ้งคุณหญิงวนิดา พุนศิริวงศ์ เป็นหนังสือพร้อมทั้งบอกกล่าวด้วยวาจาว่าขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด เพื่อให้คุณหญิงวนิดา พุนศิริวงศ์ ไปดำเนินการถอนชื่อออกจากทะเบียนต่อไป และโดยเหตุที่ได้ทราบเรียนมาแล้วว่า กิจการของบริษัท วงศ์อมร จำกัด เป็นเรื่องเฉพาะเกี่ยวกับทรัพย์สินของคุณหญิงวนิดา พุนศิริวงศ์ แต่เพียงผู้เดียว โดยผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ได้เข้าไปจัดการด้วยแต่อย่างใด จึงไม่ได้ติดตามว่าคุณหญิงวนิดา พุนศิริวงศ์ ได้ไปดำเนินการขอถอนชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ออกจากการเป็นกรรมการบริษัทนี้แล้วหรือไม่ อย่างไร จนกระทั่งมีข่าวทางหนังสือพิมพ์เมื่อปลายเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ ว่ายังมีชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นกรรมการอยู่ทะเบียนบริษัท วงศ์อมร จำกัด จึงสอบถามเรื่องนี้จากคุณหญิงวนิดา พุนศิริวงศ์ ก็ได้ยืนยันว่าได้รับด้วยวาจาและหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัท วงศ์อมร จำกัด โดยได้รับเมื่อประมาณต้นเดือนเมษายน ๒๕๕๒ และคุณหญิงวนิดา พุนศิริวงศ์ ก็ได้บอกว่าได้ให้คนไปถอนชื่อออกแล้ว แต่ไม่ได้สนใจติดตามเรื่อง โดยรับว่าจะไปติดตามเรื่องให้ สำหรับการเป็นกรรมการในบริษัท วงศ์อมร จำกัด นั้น ตั้งแต่เริ่มเป็นกรรมการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ จนถึงลาออกเมื่อต้นเดือนเมษายน ๒๕๕๒ และจากช่วงลาออกดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่เคยร่วมประชุมหรือทำกิจกรรมใดๆ ในนามของบริษัทเลย ไม่เคยได้รับผลประโยชน์หรือสิ่งตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น

สำหรับประเด็นเรื่องการลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด จะมีผลสมบูรณ์หรือไม่ จำต้องพิจารณาไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๖๗ ที่บัญญัติว่า “ความเกี่ยวพันกันในระหว่างกรรมการและบริษัท และบุคคลภายนอกท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยตัวแทน” มาตรา ๘๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “อันสัญญาตัวแทนย่อมระงับสิ้นไปด้วยการถอนตัวแทนหรือด้วยตัวแทนบอกเลิกเป็นตัวแทน” มาตรา ๘๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ตัวการจะถอนตัวแทน และตัวแทนจะบอกเป็นตัวแทนเสียเวลาใดก็ได้ทุกเมื่อ” และมาตรา ๓๘๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเลิกสัญญาโดยข้อสัญญาหรือโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย การเลิกสัญญาเช่นนั้น ย่อมทำด้วยแสดงเจตนาแก่อีกฝ่ายหนึ่ง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “แสดงเจตนาดังกล่าวมาในวรรคก่อนนั้น ท่านว่าหาอาจจะถอนได้ไม่”

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นว่า การลาออกจากตำแหน่งกรรมการในบริษัทสามารถกระทำได้ตลอดเวลา โดยผู้ประสงค์จะลาออกแสดงเจตนาต่อผู้มีอำนาจของบริษัท อาจหนังสือหรือลาออกด้วยวาจาก็ได้ และกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ผู้ประสงค์จะลาออก ต้องนำความไปจดต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท เพื่อถอนชื่อตัวเองออกจากทะเบียน ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้การเป็นกรรมการบริษัทด้วยการแสดงเจตนาลาออกทั้งด้วยหนังสือและวาจา ต่อคุณหญิงวนิดา พุกกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท ฯ หลังจากที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการแห่งชาติโดยที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว ย่อมมีผลให้การเป็นกรรมการบริษัทของผู้ถูกร้องที่ ๒ ระงับโดยไม่จำเป็นต้องไปดำเนินการให้มีการเปลี่ยนแปลงหลักฐานทางทะเบียนที่กรมทะเบียนการค้า กพาณิชย์ แต่อย่างไรก็ตามนี้ตามนัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ นอกจากนั้นโดยเหตุที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ทราบเรื่องคุณสมบัติของการเป็นกรรมการและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มาตั้งแต่ต้นตามข้อ ๒.๑ จึงไม่มีเหตุผลใดๆ ที่จะไม่ลาออกเป็นการของบริษัดังกล่าว

ข้อ ๓ ส่วนประเด็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘ (๓) และ ๒๕๘ วรรคท้าย ประกอบมาตรา ๒๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตั้งแต่เริ่มแรกแล้ว องค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามมาตรา ๒๕๗ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วยมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่เพียงใด และหากฟังได้ว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่สมบูรณ์ตั้งแต่ต้น การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะมีความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายหรือไม่เพียง

๓.๑ ในประเด็นนี้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ขอรายเรียนว่าไม่ได้เป็นผู้กระทำการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ประกอบมาตรา หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคท้าย ตามที่ได้ชี้แจงแล้วข้างต้น

๓.๒ สำหรับที่นายประยุทธ์ มหากิจศิริ และพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๕๔ และที่ ๖/๒๕๕๔ ว่าผู้ถูกเป็นลูกจ้างและเป็นกรรมการบริษัท เกษมวนารมย์ จำกัด อยู่ในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งกรรมการ

LIRT

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ถือว่าไม่เคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดังนั้น องค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง และ/หรือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีบุคคลที่พ้นจากตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมและมีมติด้วย เป็นผลให้มติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและจะนำมาติดังกล่าวมาร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไม่ได้

ขอกราบเรียนว่าการเสนอเรื่องของนายประยุทธ์ มหากิจศิริ และพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ดังกล่าว เป็นการเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรนั้น หรือประธานรัฐสภาเท่านั้นที่จะเสนอเรื่องดังกล่าวพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ ดังนั้น นายประยุทธ์ มหากิจศิริ และพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร จึงไม่มีอำนาจที่จะเสนอเรื่องดังกล่าวมาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

๓.๓ อย่างไรก็ตามผู้ร้องที่ ๒ มีความเห็นเกี่ยวกับมาตรา ๒๕๗ วรรคสาม เรื่องการสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาใช้บังคับโดยอนุโลม และมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนี้

บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๗ วรรคสาม ส่วนขั้นตอนการแต่งตั้งได้บัญญัติไว้ในวรรคสี่ ซึ่งบัญญัติว่าให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาทบทบัญญัติมาตรา ๒๕๗ วรรคสาม ซึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม นั้น จะเห็นว่าเมื่อบุคคลใดเป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จากที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว นอกจากผู้ได้รับเลือกจะประชุมกันเองเพื่อเลือกให้ผู้ได้รับเลือกคนหนึ่งคนใดเป็นประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามมาตรา ๒๕๗ วรรคสามแล้ว ผู้ที่ได้รับเลือกต้องลาออกจากการเป็นบุคคลตามมาตรา ๒๕๘ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระดังกล่าวแล้ว

ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกตั้ง ดังจะเห็นได้ชัดเจนว่า มาตรา ๒๕ “ผู้ได้รับเลือก” และวิธีปฏิบัติภายหลังจากการได้รับเลือกแล้ว สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาก็ให้ผู้ได้รับเลือก ทราบว่าตนเป็นผู้ได้รับเลือกจากที่ประชุมวุฒิสภา ให้เป็นกรรมการป้องกันและ การทุจริตแห่งชาติ พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่าผู้ได้รับเลือกจะต้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) เนื่องจากมาตรา ๒๕๗ วรรคสามให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๘ มาใช้บังคับกับการสรรหา กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยอนุโลม ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการ แบบหนังสือแสดงการรับรองว่าไม่มีลักษณะต้องห้ามหรือประกอบวิชาชีพอิสระตามบท รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคสาม ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ และแบบกรอกประวัติกรรม และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไปให้ผู้ได้รับเลือกเพื่อกรอกและรับรองด้วย ถ้าผู้ได้รับเลือกไป ให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕๘ ต้องถือว่าผู้ได้รับเลือกไม่เคยได้รับเลือกจากวุฒิสภาให้เป็นกรรม และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งวุฒิสภาต้องไปเริ่มกระบวนการสรรหาและการเลือกใหม่ตามม จึงเห็นได้ชัดเจนว่ากรณีดังกล่าวอยู่ในขบวนการ ขั้นตอน การเลือกของวุฒิสภาเท่านั้น ยังไ ที่จะถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์ เพื่อให้ทรงแต่งตั้ง ตามนัยรัฐธรรมนูญแห่งราชอ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง

แต่สำหรับกรณีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่ง กระบวนการทั้งหมดมาแล้ว และพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานกรรมการคนหนึ่งแ ผู้ทรงคุณวุฒิอีกแปดคน เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งประธานวุฒิสภาได้ลงน พระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามมาตรา ๒๕๗ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ครอบงำประกอบของค ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง โดยสมบูรณ์และเป็นค ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยชอบด้วยกฎหมาย

ศาลรัฐธรรมนูญออกนั่งพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญออกนั่งพิจารณาเพื่อฟังคำแถลงของคู่กรณีและสืบพยานในวันที่ ๒ ๒๕๕๕ โดยอนุญาตให้มีการแถลงและสืบพยานได้เฉพาะประเด็นในคำร้อง ซึ่งในส่วนของคู่ เกษมสันต์ ณ ออยุธยา ผู้ถูกร้องที่ ๒ จะมีกรณีเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท วง เพียงบริษัทเดียวเท่านั้นแล้ว

LIRT

ผู้ร้อง โดยนายกำนวน ชโลปถัมภ์ สมาชิกวุฒิสภา ผู้รับมอบอำนาจ แดงศาล สรุปร้องเท็จจริงตามคำร้องและแถลงเพิ่มเติมได้ว่า พลโท สวัสดิ์ ออรุงโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และคุณหญิงปรียา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ผู้ถูกร้องที่ ๒ ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทเกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผลให้ทั้งสองคนเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนหรือมีลักษณะต้องห้าม ทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไม่สมบูรณ์มาตั้งแต่แรกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานว่าการกระทำอย่างไรที่จะถือว่าเป็นการลาออกโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง

ผู้ร้องตอบการซักค้านของคุณหญิงปรียา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยนายก้านรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้รับมอบอำนาจ ว่าผู้ร้องมีความเห็นว่า การลาออกตามความหมายในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑ ต้องเป็นกรณีที่มีหลักฐานชัดเจน การลาออกด้วยวาจาไม่น่ารับฟังได้ จึงเชื่อถือหลักฐานที่เป็นหนังสือลาออกของพลโท สวัสดิ์ ออรุงโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑ แม้ว่าจะยังไม่ได้จดทะเบียนทันทีหลังจากยื่นหนังสือลาออก ส่วนคุณหญิงปรียา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่มีหลักฐานที่เป็นหนังสือลาออก มีแต่พยานบุคคล คือ คุณหญิงวนิดา ฯ ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการบริหารและการยุติธรรมว่า “เรื่องนี้ดิฉันได้รับหนังสือจากคุณหญิงปรียา เกษมสันต์ ณ อยุธยา และเวลานี้ยังไม่พบว่าอยู่ที่ใด จะทำขึ้นใหม่ก็ไม่ทราบว่าจะทำทำไม...” จึงรับฟังไม่ได้ว่า มีการลาออกแล้ว

พลโท สวัสดิ์ ออรุงโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ติดใจซักค้าน และนำพยานบุคคล คือ พลเอก เอี่ยมศักดิ์ ขึ้นเบิกความยืนยันคำให้การเป็นหนังสือของพยานที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นศาลไว้แล้ว

ต่อจากนั้น ศาลอนุญาตให้ผู้ร้องซักถามผู้แทนกรมทะเบียนการค้า ซึ่งเป็นพยานที่ศาลรับหนังสือเรียกมา คือ นางสาวสุภาภรณ์ ใจอ่อนน้อม และอนุญาตให้ผู้รับมอบอำนาจจากพลโท สวัสดิ์ ออรุงโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และคุณหญิงปรียา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซักค้าน สรุปร้องคัดค้านการลาออกได้ว่า ผลของการลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัทระหว่างบริษัทกับกรรมการจะใช้ความผูกพันกันระหว่างการเป็นตัวการกับตัวแทน เมื่อตัวแทนแจ้งความประสงค์ไม่ว่าด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษรว่า

ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทต่อตัวการ คือ กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท มีผลเป็นการลาออกจากระหว่างกรรมการผู้นั้นกับบริษัท แต่จะมีผลผูกพันบุคคลภายนอก กรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทได้นำความนั้นไปจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรมทะเบียนการค้า กพาณิชย์ การดำเนินการจดทะเบียนกรณีกรรมการบริษัทลาออก เป็นหน้าที่ของบริษัท ไม่ใช่เป็นของผู้ที่ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท

ประเด็นการพิจารณา

ประเด็นการพิจารณา ที่ประธานวุฒิสภานำมาทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย รวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คือ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา กรณีนายอมร อมรรัตน์ ร้องเรียนต่อประธานวุฒิสภา ว่ากรรมการทั้ง ๒ คน มีชื่อปรากฏเป็นกรรมการบริษัท และอ้างว่าลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทแล้ว ต่อมาบริษัทดังกล่าวได้ไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ แต่ได้กระทำภายหลัง ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา

กรณีจะถือได้ว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้ง ๒ คน ได้รับเป็นกรรมการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาก่อน หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ หากฟังได้ว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้ง ๒ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา หรือคนใดคนหนึ่งในกระทำการเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ของรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มาตั้งแต่เริ่มแรกแล้ว

๑. องค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะมีความสมบูรณ์ตามมาตรา ๒๕๗ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ประกอบด้วยมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่ เพียงใด

๒. หากฟังได้ว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ไม่ถูกต้องและสมบูรณ์มาตั้งแต่ต้น การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จะมีความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายหรือไม่ เพียงใด

LIRT

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๑ เกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการ ป.ป.ช. ๒ คน คือ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโร และ คุณหญิงปรียา เกษมสันต์ ณ ออยุธยา

๑. พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ว่า มีชื่อปรากฏเป็นกรรมการของบริษัท เดเบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ได้แสดงหลักฐานหนังสือลาออกจากบริษัท ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และได้ไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๔ จะถือว่าเป็นการทำให้ขาดคุณสมบัติหรือไม่

๒. คุณหญิงปรียา เกษมสันต์ ณ ออยุธยา ผู้ถูกร้องที่ ๒ ว่า มีชื่อปรากฏเป็นกรรมการของบริษัท วงศ์อมร จำกัด และไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือมาแสดงการลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด คงมีหนังสือจากคุณหญิงวนิดา พุนศิริวงศ์ กรรมการบริษัทดังกล่าวอีกคนหนึ่ง มีหนังสือรับรองว่า คุณหญิงปรียา ฯ ได้แสดงเจตนาลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทแล้ว และได้ดำเนินการเพื่อจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ จะถือว่าเป็นการทำให้ขาดคุณสมบัติหรือไม่

กรณีทำนองนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีสืบคนสิ้นสุดลงเฉพาะตัวกรณีดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนและบริษัทหรือไม่

คำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๔ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ มีประเด็นสำคัญอันเป็นบรรทัดฐานว่า เพื่อประโยชน์ของการวินิจฉัยประเด็นนี้ เห็นว่า จำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปที่จะนำใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยก่อน ดังนี้

ประการที่หนึ่ง ว่าด้วยข้อสันนิษฐาน ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องทั้งสืบคนดำรงตำแหน่งหุ้นส่วนหรือหุ้นส่วนผู้จัดการห้างหุ้นส่วน หรือกรรมการบริษัท ในขณะที่เป็นรัฐมนตรีอยู่ เพราะปรากฏชื่อของรัฐมนตรีเหล่านี้ เป็นหุ้นส่วนหรือหุ้นส่วนผู้จัดการห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการบริษัท มีประเด็นพิจารณาการมีชื่อของรัฐมนตรีผู้ใดปรากฏอยู่ในทะเบียนของทางราชการ ถือว่า รัฐมนตรีผู้นั้นได้กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘ หรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๑ ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเมื่อได้จดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งลักษณะ ๒๒ แล้ว ก็มีสถานะเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นทั้งหลาย คำขอจดทะเบียนจำต้องประกอบด้วยข้อความหลายประการรวมตลอดถึงชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้เป็นกรรมการทุกคนด้วย จึงอาจถือได้ว่า การมีชื่ออยู่ในทะเบียนของทางราชการก็เป็นข้อสันนิษฐานประการหนึ่งว่า ผู้มีชื่อในทะเบียนดังกล่าว เป็นหุ้นส่วนหรือกรรมการ

ตามที่ได้จัดแจ้งไว้ในทะเบียน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ข้อเสนอพื้นฐานหาได้เป็นที่สิ้นสุดหรือเด็ดขาดอะไร เพราะข้อความที่ปรากฏในทะเบียน เป็นเพียงข้อความที่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นเองเป็นจดทะเบียนไว้กับนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ฉะนั้น ข้อความดังกล่าวจึงตรงตามที่ผู้นำมาจัดแจ้งไว้ในขณะจดทะเบียนเท่านั้น แต่ความจริงเป็นอย่างไร นายทะเบียนไม่อาจรู้ได้ และไม่อาจรับในความถูกต้องได้ อนึ่ง ข้อเท็จจริงอาจเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลังและไม่ได้มีการจดทะเบียนให้ถูกต้อง ดังนั้น ข้อเสนอพื้นฐานดังที่กล่าวมานี้ จึงย่อมถูกหักล้างได้ด้วยหลักฐานที่ข้อเท็จจริงไม่เป็นเช่นเดียวกับข้อความที่ปรากฏในทะเบียน ด้วยเหตุนี้ ผู้ถูกร้องจึงสามารถนำก่อนมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ถูกร้องเป็นรัฐมนตรี ผู้ถูกร้องได้ขอลาออกจากในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทแล้ว หรือพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระแล้ว โดยไม่ทราบว่ามีกา กลับเข้าไปใหม่อีก หรือบริษัทร้างแล้ว เพราะไม่ได้ดำเนินกิจการใดๆ แม้นายทะเบียนไม่ได้เพิกถอน

ประการที่สอง ว่าด้วยการนำหลักฐานกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาประกอบ เห็นว่า รัฐ มาตรา ๒๐๘ บัญญัติห้ามมิให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท แต่รัฐธรรมนูญ บทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการเข้าดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท โดยที่ ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การดำรง หรือการพ้นจากตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ย่อมต้องขึ้นอยู่กับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย และพาณิชย์ ด้วยเหตุนี้ การจะวินิจฉัยว่า รัฐมนตรีคนใดดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนหรือ หรือได้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วหรือไม่อย่างไร จึงต้องวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัทเท่านั้น

ประการที่สาม ว่าด้วยการพ้นจากตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทโดยที่ประมวลกฎหมาย และพาณิชย์ มาตรา ๑๐๔๒ บัญญัติว่า “ความเกี่ยวพันระหว่างหุ้นส่วนผู้จัดการกับผู้เป็น ทั้งหลายอื่นนั้น ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยตัวแทน” มาตรา บัญญัติว่า “ความเกี่ยวพันกันระหว่างกรรมการและบริษัทและบุคคลภายนอกนั้น ท่านให้ บัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยตัวแทน” มาตรา ๘๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “อ ตัวแทนย่อมระงับสิ้นไปด้วยตัวการถอนตัวแทน หรือด้วยตัวแทนบอกเลิกเป็นตัวแทน” มาตรา วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ตัวการจะถอนตัวแทน และตัวแทนจะบอกเลิกเป็นตัวแทนเสียในเวลาใ ทุกเมื่อ” และมาตรา ๓๘๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเลิกสัญญาโดยข หรือโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย การเลิกสัญญาเช่นนั้น ย่อมทำด้วยแสดงเจตนาแก่อีกฝ และวรรคสอง บัญญัติว่า “แสดงเจตนาดังกล่าวมาในวรรคก่อนนั้น ท่านว่าหาอาจจะถอ

จากบทบัญญัติที่อ้าง รวมถึงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง เห็นว่า การลาออกจากตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท นั้น สามารถกระทำได้ตลอดเวลาโดยผู้ประสงค์จะลาออกต้องแสดงเจตนาต่อผู้มีอำนาจของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท โดยอาจทำเป็นหนังสือ หรือลาออกด้วยวาจาก็ได้ และกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ผู้ประสงค์จะขอลาออกต้องนำความไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทเพื่อถอนชื่อตัวเองออกจากทะเบียน ในกรณีของห้างหุ้นส่วนต้องเป็นความตกลงของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน แล้วจึงนำความไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ส่วนกรณีบริษัท เป็นหน้าที่ของกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทเป็นผู้ดำเนินการจดทะเบียนต่อนายทะเบียน

ประการที่สี่ ว่าด้วยการดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจหรือดำเนินกิจการใดๆ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘ มีเจตนารมณ์ที่จะป้องกันมิให้มีการขัดกักระหว่างประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ของส่วนบุคคล โดยปิดกั้นมิให้รัฐมนตรีอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน หรือเพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้เสีย หรือที่ตนดำรงตำแหน่งอยู่ อีกทั้งเพื่อให้รัฐมนตรีอุทิศเวลาและทุ่มเทกำลังให้กับการบริหารราชการแผ่นดิน อันเป็นภารกิจสำคัญที่รัฐธรรมนูญมอบหมายอย่างเต็มที่ ดังนั้น ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้ จึงต้องเป็นนิติบุคคลที่ประกอบการหรือมีการดำเนินการอยู่ตามปกติอันอาจนำไปสู่การขัดกันของผลประโยชน์ หรือทำให้รัฐมนตรีต้องแบ่งเวลาจากการบริหารราชการแผ่นดินมาให้ มิใช่นิติบุคคลที่เลิกกิจการ หรือไม่ได้ประกอบกิจการใดๆ แล้ว

จากหลักการทั้ง ๔ ประการดังกล่าว จึงวินิจฉัยประเด็นที่หนึ่ง ดังนี้

กรณีของผู้ถูกร้องที่ ๑ คือ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ได้แสดงเจตนาลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด เป็นหนังสือลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ยื่นต่อพลเอก เอี่ยมศักดิ์ ๙ กรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท ซึ่งลงลายมือชื่อรับทราบเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ การลาออกจึงมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นเวลาก่อนผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับเลือกเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดังนั้น ณ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่วุฒิสภามีมติเลือกผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท อันเป็นข้อห้ามของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ วรรคหนึ่ง (๓) จึงมิได้กระทำการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ วรรคท้าย ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงได้รับเลือกเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

กรณีของผู้ถูกร้องที่ ๒ คือ คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ได้แสดงเจตนาลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท วงศ์อมร จำกัด ต่อคุณหญิงวนิดา พุนศิริวงศ์ กรรมการผู้มีอำนาจ

ของบริษัท โดยคุณหญิงวนิดา ฯ ให้การรับรองว่ารับทราบการแสดงเจตนาลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท ทั้งด้วยหนังสือและวาจาตั้งแต่ประมาณวันที่ ๑ ถึง ๓ เมษายน ๒๕๕๒ แล้ว ดังนั้น การจากการเป็นกรรมการบริษัท ของผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ หรือ ๒ หรืออย่างช้าตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒ อยู่ในสืบทอดนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ผู้ถูกร้องที่ ๒ มิได้กระทำการรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย จึงได้รับเลือกเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มิได้กระทำการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย ผู้ถูกร้องทั้งสองคนได้รับเลือกเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กรณีตามประเด็นที่สอง จึงไม่ต้องวินิจฉัย

จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองคนมิได้กระทำการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ วรรคท้าย และวรรคท้าย จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ